

Danmarks
Naturfredningsforening

DN MENER
**OM PLACERING
AF VINDMØLLER**

EN HURTIG OG KLOG
GRØN OMSTILLING

KLIMAKRISEN KRÆVER MERE VINDENERGI

Klimakrisen er enorm. Allerede nu mærker natur og mennesker konsekvenserne, og det bliver kun værre de kommende år. Vi undgår ikke klimaforandringerne. Men mængden af reduceret CO₂ har stor betydning for klimaforandringernes omfang, og det har konsekvenser for såvel mennesker, som dyr og planter. Derfor arbejder DN for en ambitiøs klimapolitik, hvor udbygningen af vedvarende energi er helt afgørende for at bekæmpe klimaforandringerne.

Vindmøller bør opstilles tilstrækkeligt hurtigt og i et omfang, som er nødvendig i relation til klimakrisens og energikrisens alvor. Derfor støtter DN den politiske aftale fra juni 2022 om at øge produktionen af vindenergi til lands fra 4,7GW til 8,2GW, og femdoble produktion af vindenergi på havet fra 2,3 GW til 12,9 GW. Hermed nås både de danske klimamål, og der bidrages til de europæiske klimamål allerede inden 2030.

Havvindmøller producerer generelt mere strøm end landvindmøller. Derfor bør den primære udbygning med vindmøller ske på havet. Her er møllerne større og vinden mere konstant. Det ændrer dog ikke ved, at opstilling af landvindmøller også er nødvendig, da det sikrer en hurtig grøn omstilling.

Vores måde at forbruge ressourcer på har gjort, at vi nu står midt i en række tæt forbundne kriser, bl.a. en klimakrise og en biodiversitetskrise. Begge kriser skal bekæmpes – om muligt i sammenhæng.

Det er sikkert, at der vil komme yderligere fart på udbygningen af vedvarende energi de kommende år. DN's rolle er at medvirke til, at udbygningen både sker tilstrækkelig hurtigt, og at den sker de rigtige steder, hvor der ikke er konflikt med naturbeskyttelsen. Tiltag mod klimakrisen må ikke forstærke biodiversitetskrisen – eller omvendt. DN støtter dermed den grønne omstilling med mere vindenergi både på land og hav. Vi accepterer, at vindmøller vil præge dele af vores landskaber, og at det kan kræve kompromisser mellem flere hensyn.

EN STÆRK NATIONAL PLANLÆGNING, BORGERINDDRAGELSE OG VURDERING AF STORSKALAEFFEKTER

Den grønne omstilling kræver mere vindenergi både på havet og på land. Og det kræver, at både stat og kommuner foretager en ordentlig planlægning af placeringen af vindmøllerne. Planlægningen skal sikre, at borgerne inddrages i beslutningen om hvor fremtidens vindmøller skal stå, og at afvejningen af samfundets interesser sker på en hensigtsmæssig måde.

Det er muligt gennem god planlægning at sikre plads til både mere vindenergi og 30 procent beskyttet natur. God planlægning og demokratisk rettidig kvalificeret borgerinddragelse er grundlæggende forudsætninger for at skabe folkelig opbakning, medejerskab og lokal forankring, som sikrer den nødvendige fremdrift i udbygningen med vedvarende energi. DN opfordrer til, at projektudviklere altid inddrager borgerne på et tidligt tidspunkt, og om muligt tilbyder økonomisk medejerskab. I den proces vil DN indgå konstruktivt for skabelsen af de bedste vindmølleprojekter med hensyn til natur, miljø og mennesker.

På nationalt plan ønsker DN derfor stærkere rammer for planlægningen af vindmøller, så der tages samfundsmæssig stilling til de mange arealønsker.

DN MENER, AT:

- Staten skal udarbejde potentialekort, som sikrer, at udbygningen på land sker på de optimale arealer i forhold til aftagning af strøm, potentialer for vind og under de rette hensyn til naturen og landskabet. Dermed opstilles møllerne samlet på de bedst egnede steder - så andre landskaber i højere grad friholdes. Der skal indføres krav til kommunerne om at inddrage kortet i den kommunale planlægning.
- Staten snarest bør igangsætte undersøgelser, der har til formål at vurdere den samlede kumulative effekt, samt storskalaeffekt på naturen (fx fuglelivet, flagermus, havpattedyr, strømforhold og bundtyper) ved fuld udbygning med vindmøller i de planlagte og potentielle vindmølleområder på land og hav, herunder også påvirkninger på tværs af landegrænser. Det skal inddrage forventningerne til den fremtidige teknologiudvikling - herunder møllehøjder. Ved fuld udbygning forstås både planlagte projekter på land og hav, kendte kommende projekter gennem åben-dør på havet og potentielle vindmølleområder i havplanen og i kommuneplanerne.
- Staten bør gennemføre en kortlægning af høj faglig kvalitet, af trækruter for fugle og flagermus og af vigtige fourageringsområder. På den baggrund bør staten fastlægge begrænsninger for placeringen af møller, som sikrer at bestandene ikke påvirkes negativt. DN vil på den baggrund arbejde for relevante reguleringer af vindmøller i trækruterne. DN vil desuden i de konkrete sager være imod projekter i trækruter, som kan påvirke bestanden af trækkende fugle og flagermus negativt.

PLACERING AF MØLLER PÅ LAND

Danmark er et af verdens mest opdyrkede lande: Cirka 60 procent af arealet er landbrug, og cirka 12 procent er natur med en form for beskyttelse. Derfor er det helt oplagt, at udbygningen af vindmøller sker på landbrugsjorden, og på steder som i forvejen er præget af tekniske anlæg. Det kan for eksempel være langs motorveje, by- og industriområder, industrihavne og nær energiinfrastruktur som højspændingsledninger.

De næste år skal der bygges mange vindmøller, herunder kan eksisterende møller udskiftes med færre men større møller. Derfor er der behov for et relativt beskedent areal.

DN er imod møller i værdifulde landskaber (som udpeget i kommuneplanerne), hvis de er i strid med det særligt værdifulde, som ligger til grund for udpegningerne. Men DN går ikke ind i lokale sager, hvor vindmøller alene skader udsigten, og ellers ikke er til skade for naturen. Er der ikke naturhensyn i en sag, går DN dermed kun ind i sagen, hvis væsentlige landskabsfaglige vurderinger kan lægges til grund for en eventuel kritik af vindmølleplanerne. Den linje vil DN fastholde fremover.

I projekter placeret på grænsen af områder hvor DN ikke ønsker møller, vil DN for eksempel i høringsperioden forsøge at foreslå en mere hensigtsmæssig placering.

SÅLEDES MENER DN, AT DER IKKE SKAL OPSTILLES MØLLER:

- I beskyttede naturområder (§3- natur)
- I fredede områder
- I nationalparker
- Inden for strandbeskyttelses- og klitfredningslinjen
- I fredsskov
- I Natura 2000-områder. Herudover omfattes også arealer uden for Natura 2000-områder, hvis møllerne kan påvirke udpegningsgrundlaget inden for områderne negativt.

Derudover skal særlige hensyn imødekommes i følgende områder:

- Der bør kun opstilles vindmøller i værdifulde landskaber som udpeget i kommuneplanerne, hvis det ikke strider mod formålet med udpegningen, for eksempel hvis landskaberne jf. kommuneplanen skal friholdes for tekniske anlæg.
- Opstilling af vindmøller inden for beskyttelseslinjerne omkring sø, å, skov og fortidsminder bør kun ske i det omfang, formålet med beskyttelsen kan opretholdes.

PLACERING AF MØLLER PÅ HAVET

Danmark har et meget stort potentiale for havvindmøller. Havvindmøller vil spille en væsentlig rolle i fremtidens energiforsyning af både Danmark og andre lande i Europa. Men selv om den grønne omstilling skal ske hurtigt, er planlægning vigtig for at undgå konflikter mellem vedvarende energi-anlæg og naturbeskyttelse, og havvindmøller skal opstilles uden for beskyttede naturområder.

Der skal ved etableringen af havvindmøller vælges løsninger som skåner havmiljøet mest muligt, så anlæg ikke forstærker problemer med faldende fiskebestande og forsvundne leveområder for havdyr og planter. Samtidig bør de tekniske anlæg så vidt muligt udformes på en sådan måde, at de fremmer biodiversiteten bedst muligt.

DN mener, at havvindmøller som hovedregel skal opstilles indenfor havplanens udviklingszoner. Dermed er DN på det overordnede politiske plan imod "Åben Dør-ordningen", der tillader projekter udenfor de udpegede zoner. De konkrete projekter under Åben Dør-ordningen vil DN dog altid vurdere konstruktivt fra sag til sag. Ved væsentlige naturkonsekvenser er DN imod, mens DN vil støtte projekter uden væsentlige negative konsekvenser.

DERUDOVER MENER DN, AT DER IKKE SKAL PLANLÆGGES HAVVINDMØLLER:

- I beskyttede og strengt beskyttede havstrategiområder
- I Natura 2000-områder. Herudover omfattes også arealer uden for Natura 2000-områderne, hvis møllerne kan påvirke udpegningsgrundlaget inden for områderne negativt.
- I kystnære områder, hvor havvindmøller kan have en væsentlig negativ påvirkning af havnaturen. Omvendt kan kystnære havvindmøller i visse tilfælde skabe en positiv virkning for områdets bundfauna, for eksempel hvis fiskeri med bundsløbende redskaber forbydes i området. DN vil altid vurdere det enkelte projekt fra sag til sag og bidrage konstruktivt til VVM-processen.

